

Tárgytematika / Course Description Anatómia I.

ESNB_EGTM001

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Kőrösiné Szigethy Zsuzsa

Félév / Semester: 2024/25/1

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 2/2/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

Tantárgy, a humán szervrendszerek morfológiáját funkcionális vonatkozásaikkal együtt tárgyalja, de prioritást kap az emberi test testtájékok szerinti komplex megismerése útján a képletek térbeli viszonyainak az elsajátítása is, megfelelő alapot adva a klinikum elsajátításához és a szakmai gyakorlatok anyagához.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

1 - 5. hét

Az emberi test felépítésének általános elvei:

irányok, síkok, tengelyek

testrészek, testüregek, hártyarendszerek

szerveződési szintek - humán szervrendszerek

1. Mozgás szervrendszer

Csontvázrendszer és a vázizomzat megismerése a testüregek falszerkezetének tárgyalása kapcsán.

Törzs:

Mellkas (thorax) - mellüreg (cavum thoracis)

mellkas falának felépítése: vázalkotó csontjai, ízületei, izmai, fascia rendszerei, pleura (mellhártya)

mellüreg: definíció, határai, részei (mediastinum = gátor, cavitas pleuralis dexter et sinister)

mellüregi situs

Has (abdomen) – hasüreg (cavum abdominis)

hasfal szerkezete: vázalkotó csontjai, ízületei, izmai, fascia rendszerei, hashártya (peritoneum)

hasüregi régiók (10) és határaik

hasüregi situs

Medence (pelvis) – medence ürege (cavum pelvis)

anatómiai nagymedence (pelvis major) és kismedence (pelvis minor, szülészeti medence)

medence falszerkezete: csontjai, ízületei, izmai, fascia lemezei, hashártya (peritoneum)

medence járatai, nyílásai, azok anatómiai képletei

női és férfi kismedencei situs

anatómiai gát (perineum): régiói, izmos. kötőszövetes falának rétegei

szülészeti gát fogalma

Fej-nyak:

Koponya (cranium) – koponya ürege (cavum cranii)

agykoponya (cranium cerebrale) és arckoponya (cranium viscerale) csontjai

agyburok (meninx), epiduralis, subduralis, subarachnoidalis terek, invazív beavatkozások helyei

koponyaalap (basis cranii) és koponyatető (calvaria), kutacsok (fonticuli), fej ízületei, izmai, skalp rétegei

Fej izmai (mimikai izmok, rágóizmok) és motoros beidegzésük

Nyakizmok, nyaki izomháromszögek és anatómiai képleteik

Spatiumok – klinikai jelentősége

Gerincoszlop (columna vertebralis) és gerinccsatorna (canalis vertebralis) felépítése

Végtagok:

Csontjai, ízületei, végtagizmok tájanatómiai- és funkcionális izomcsoportjai – és azok motoros beidegzése

Perifériás idegrendszer (PIR):

Agyidegek (nn. craniales) koponyai és agyi „kilépésének” helyei, adott agyidegek vázizom-beidegzése

Gerincvelői idegek (nn. spinales), gerincvelői fonatok (plexus spinalis), adott idegek vázizom-beidegzése

6-10. hét

2. Keringési rendszer

Szív (cor) anatómiája

Szív mellkasfali projekciója, szív a-p irányú rtg képe, szív fizikális vizsgálatai

Szívfal rétegei, szív üregei-, szájadéki és billentyűi - auszkultációs pontok

Szív ingerképző /elvezető rendszere, szív ciklus (mechanikai és elektromos szív ciklus)

Szív automatizációja (sinusritmus) és extracardialis beidegzése (tachycardia, bradycardia)

Szív érellátása (a. coronaria dextra, sinistra, sinus coronarius)

Ér-rendszer anatómiája

Vérér-rendszer anatómiája

Vér összetétele: vér alakos elemei, vérplazma, vércsoportok

Vérképző szervek: medulláris: (vöröscsontvelő) és extramedullaris: (lép, máj) vérképző szervek

Véráramlás: kis-, nagyvérköri keringés, véregek (artériák, vénák, kapillárisok, mikrocirkulációs rendszer)

Nagyvérköri és kisvérköri érrendszer:

Aorta szakaszai, artériás érrendszer főbb ágai, pulzusartériák

Felületes-, és mélyvénás gyűjtőrendszer erei, koponya vénás sinusai

Portális keringés (máj, hypophysis), cavo-cavalis és porto-cavalis anasztomózisok

Nyirokér-rendszer anatómiája

Nyirok (lymph), nyirok képződése, nyirokkeringés, lymphocyták recirkulációja

Nyirokszervek - immunszervek (primer- és secunder nyirokszervek)

Lymphocyták eredet és működés szerinti tipizálása (T sejtek, B sejtek, NK sejtek)

Immunhomeostasis, specifikus (adaptív) immunválasz, aspecifikus (natív) immunválasz

11 - 14. hét

3. Légző-rendszer

Légutak: alveolaris ventiláció útvonala

Orr (nasus), garat (pharynx), gége (larynx), légcső (trachea), főhörgő (bronchus principalis) anatómiája

Tüdő (pulmo) anatómiája:

Parenchyma: broncho-pulmonalis egységek (lobus, segment, lobulus ... és bronchusfa), alveolaris diffúzió

Elasztikus vázrendszer (légzésben szerepe)

Tüdő és a pleura mellkasfali projekciója, tüdő syntopiája

Tüdőkapu (hilus pulmonis) képletei, tüdő kettős vérellátása (nutritív-, és funkcionális keringése)

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

A félév során a félév végielőtti beugró kiváltható!

A félév végi vizsga formája: szóbeli-, és írásbeli vizsga, amely 2 részből áll:

Az első rész: írásbeli beugró, melynek 30%-os teljesítése esetén van lehetőség tételhúzásra.

A második rész: szóbeli vizsga a kiadott tételsor alapján.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Oláh András, Strobájer-Rácz Tímea, Radnai Balázs: *Anatómia-Élettan-Kórélettan*,

Medicina Könyvkiadó, Bp., 2015.

Elektronikusan letölthető: <http://tamop.etk.pte.hu/elettan/#testimonials>

AJÁNLOTT IRODALOM / RECOMMENDED MATERIAL

Anatómiai atlasz (Sobota, Szentágothai-Réthy, Donáth...)